

Szerdán.

Február 24-én

Politikai, tudományos, művészeti folyóirat ismeretű gazdasági társaságával és havi literatúrájával minden héten kétszer két két íven jelen meg.

VILÁG

Világ és Ismeretűre előfizethető helyben Hatvani utcában a fekete előfizetők 2ik emeletben félévre 4fr Postán 4 fr. 48 kr., egy so hirdetés 3 kr. pengő.

Szerkesztő tulajdonos. BORSOS M.

VAJDA P. Segéd.

Belföld.

Ő es. s apost. kir. fős. Victoris Lászlót, Trenesén megyei volt alispányát kir. tan. czimmel mélt. kegy. diszesitni. — Vass László apát, kanonok stb. és magyar tudós társ. tisztb. tagnak megengedni méltóztatott, a romai kath. akademia tag czimét elfogadhatni. Ez akademiának többek közt Grosser János újított iskolai kormányzó is tagja. — A es kir. gazd. egyesület Bécsben m. évi dec. 31iki gyűlésében Bujanovics Eduárd és Hubényi József hazánkfiai rendes tagjai közé sorozá. — A m. magyar kir. udv. Kamara a besztercebányai kam. igazgatóságánál fokozatos előléptetés által megüresült negyedik irnokságra Harnatovszky József ugyanottani napdíjnokot alkalmazá. — Kaiser József győri harminczad-ellenőr, Schindelberger Leopold nagybecskereki sómázasló s Pallya Pál lippai sóbeszedő meghalt.

Hazai tájképek. (Képvilágítás). Hazánkfiai ismerik körülményeinket, mellyeknél fogva mi írók a körrajzokat sem merjük egészen úgy vinni, a hogy akarnók, a színezésben pedig igen és igen kékedők vagyunk. Így történik, hogy gyakran szólnak és nem igen értetünk. Utolsó tájképünk is ezen okból homályosan esett ki és időközben még homályosabbá lett, mellyek fölvilágítására egy pár barátunk által főlészólitván, ezenel a dologhoz látunk. A vegyes házasságokat illetőleg, mi keresztényi szeretetből folyónak határozók a megáldást; protestans szempontból fölöslegesnek mondók ugyanazt, philosophiai s erkölcsi szempontból pedig nem szükségesnek; s végre azon reményt fejezők ki, hogy eljövend az idő, melly fejlettsége által véget szakasztand az efféle felekezeti érdeklő vitáknak.

(Népmívelés). A kor anyira halad, az ész világa anyyira terjed, hogy alig van Európában nép és nemzet, melly ne érzené, hogy hátra maradnia nem szabad, ha maga magát meg nem akarja tagadni. S korunk jelleme az, hogy nem osztályok számára követeli a mivelődést, hanem a teljes közönségnek. Mindenütt napi kérdés az tehát, hogyan kell a népet a neki szükséges ismeretekkel fölruházni? — Mi is, kövecskét akarva az épülethez hozni, rövid véleményt adunk. — Az ismereti kincseket könyvekbe szokás lerakni, tehát könyvek terjesztése által az ismeretek is terjednek. De kérdés, akarja-e, tudja-e venni a nép a könyveket? — „Ajándékozzuk neki.“ De elfogadja-e az ajándékot? Nem úgy tesz-e vele, mint a csigabigával és a zöld békával, mellyet uri asztalokra valónak mond s ő a világerő föl nem emésztene? — Uram, a népmívelés alapja a praeparandiákban, a lyceumok és collegiumokban van, honnan az iskolamesterek kikerülnek. A nemzedék ezen mindenható emberekre van bízva, kiket mi alig veszünk számba, kik kapával is kénytelenek bajlódni, mikor a gyermekek már elég vesződséget adtak nekik. Ha az országnak jó iskolamesterei vannak, kifejlett fejű s eszű ivadék kerekedik elő melly az előleges ismereteket bírja, és képes olvasni s olvasás által építeni a tudottakra. Ekkor az idősek tanítóinak, a papoknak mezeje nyílik meg, kik a nép időseit tovább vezéreljék. — Uram, minden hijában a népnél, hijában az újságok, hijában az árult- és osztogatott könyvek, az idv egyben van kimondva: iskola és templom, mester és pap. Itt van a búbáj, melly a barbár tömeget egy fajzadék alatt civilisált nemzeté varázsolhatja át. Mi azt a tanácsot mondhatnók azoknak kik alatt állanak: használjátok az iskolát és templomot; — a sors által magasra állítottaknak: adjatok jól szerkesztett iskolát és templomokat; — a mestereket és papokat pedig fajunk üdvére s hazánk javára megkérnők: használják legbuzgóbban és legjózanabbul ismereteiket!

(Magyar iparegyesület). A sokféle tekintetben, sok intézetek által jeles császári Bécsben nem utolsó fényvel ragyog az iparegyesület. Illyennek szükségessé voltát mult számunkban terjedelmesebben mutogattuk. Hogy ez hozzánk átültetessék, szükségessé és czélszerű lenne azt, dologhoz értő emberek által megvizsgáltatni, mint mellytől igen és igen sokat lehetne tanulni, sőt át is venni hozzánk. A Pesti Hírlap következő munkakört tűz ki számára: 1) egy igen olcsó folyóirat (ha ingyen teljesség-

gel nem lehetne) és aprólékos füzetkék által a műipar körébe vágó ismereteket népszerűen terjeszteni; minden hasznos találmányt, szerszámot és javító fölfedezést megismertetni; a nemzet tömegét a kézművesekkel viszonyos érintkezésbe, ismeretségbe hozni; — 2) Pesten egy olvasóteremet állítani, mellyben a kézművesek minden hasznos olvasmányt föltaláljanak, mellyel reális ismereteiket gazdagíthatnák; 3) összekötni e teremmel egy szerszám-gyűjteményt, minő Bécsben a polytechnicumban van, a mellyre az Altmütter oktató által szerkesztett, Kannasch által pedig tovább művelt új tudomány (műszerei technologia, ellentétben a vegytanival) alapítva van; — 4) ezzel összeköttetésben egy pár tanítót tartani; kik (mint Berlinben igen nagy sikerrel történik) vásár- és ünnep-napokon a mesterlegényeknek életkörükbé vágó technikai tudományokból ingyen népszerű leczkéket adjanak; egy harmadik oktatót pedig, ki a mesterinasokat magyar nyelven oktassa; — 5) pesti vásárokkint műkiállítások; — 6) az iparúzó népesebb helyeken, például: Debreczen, Miskolcz, Szeged, Temesváron stb., fiók intézetek létesítése.

(Kolosvári műintézet). Az Erdélyi Híradó 13. számában követező érdekes tárgyat olvasánk, melly fajrokonságban áll a főnebbi pesti mozdítvánnyal. Böhm János aademicus és gyakorlat építész, fölsőbb engedelem mellett Kolosvárt műintézetet szándékszik alapítani, mellyben igen illendő jutalom mellett. 1.) minden rendű 8—15 évű növendékek, kik mesterségre, kereskedésre, vagy bármelly technikai, iparági pályára menendők, a választott műszakhoz alkalmazottan, s kitűzött czéljoknak megfelelő irányban oktatást nyerendének: 1) szabályos folyó írásmódban, s a közéletben előforduló közlekedési irományok elkészítésében magyar és német nyelven; 2) számvetésben, a közélet szükségéhez alkalmazott példákkal s gyakorlatokkal a mértékek ismeretéből; 3) természettan és mechanica elemeiben, mennyiben azok mesterségekre, gyártásokra közvetlen befolyással vannak, belső csinait fölfejtik s megértésökre vezetnek, alkalmazva a fiatal elmék fölfogásához; 4) rajzban szabad kézzel s eszközökkel a legjobb, újabb és különböző mesterségeket tárgya-zó minták szerint; 5) anyagok, termékek ismertetésében, különös tekintettel a honunkban és közel vidékeken található, s kereskedési, mesterségi vagy gazdasági haszonra valókra; 6) a közönségesebb műszerek, gazdasági gépek, és technikai műszerkezetek ismertetésében, a kolosvári legjelesb műhelyekben szemláltva adott magyarázattal, alkotó részük mutatásával, használatokat is említve, s a közönségesebb mesterségekről, gyárokról általános rövid átnézeteket adva — 11) Incep- és vasárnapokon meghatározott órákon szabad látogatás engedtetik a rajzintézetbe illő magyarázó mesterlegényeknek rajzbeli gyakorolhatóságok végett. Az iskola különböző mesterségekre tartozó legszükségesebb mintákkal el van látva. E napokon valamelly mesterséget vagy műszorgalmi tárgyat illető jó könyvből vett nevezetesebb czikk olvastatik föl, magyarázat s tapasztalati probatételek kíséretében. A Hódik osztálybeliek előlépéseikről, munkáiknak fölévenként tartandó közszemlére állításával, az I-beliek, szülőik vagy előjáróik kívánságára időkénti megvizsgáltatás által fognak számoltatni —

(Vidéki levelezés) Jellemző leveleket kaptunk hazánk több vidékeiről, mellyeket ezennel bemutatunk tisztelt olvasóinknak. ⊕ Eger febr. 19kén. Folyó hó 15kén kezdődtek el megyei gyűléseink. Olly számmal jelentek meg a rendek, minőre krónikáink sem emlékeznek. Illy számú hallgatót ohajtok a nemzeti színháznak naponkint, s bizonyos vagyok, hogy az az országos segélyt fölmondja. — A birtokosabb nemesek ősi szokás szerint (more patrio, mint a peleskei notárius mondja) kardosan jelentek meg; a birtoktalanabbak pedig beérni gondolták jó furkós botokkal s fokosokkal is. És ha még a nemtelencek is berukkoltak volna vasvillákkal és kaszákkal: ugy a kurecz hadat miniaturban láthatók vala. — Furesa sajtáságos eredetiségünk az, hogy az öldöklő szerek iránt olly hő előszeretettel vagyunk. Nem csuda, mert már a kisdedet így esendesíti dajkája: „ne sirjon urfieskám, majd szép sárga sarkantyút és fényes kardot hoz papa.“ S tán ez oka, hogy vég lehelletig sem tudja levet-

kezni esesebeese iránti vonzalmát, és csak azért sem adja sokért a gyűléseket, hogy akkor vitézi köntösbe burkolhatja magát: önelégedéssel köti föl a harezi szablyát, csörtetve, mintegy Bendegúz, komolyan mintegy Tuhutum ballag a megye teremébe nem kissé tömjénezve hiúságának. — Pedig a béke templomában, uraim, hol törvény fegyvere, paizsa mindenkinek, kissé fölösleges szerszámnak látszik a kard, fokos és furkósbót. Elmúltak a harcász idők midőn a tanácskozásból egyenesen sikra kellett szálnunk, most alkalmasint még rá érnénk haza menni kardot kötni a csaták heve miatt. — Egy járvány uralkodik nagy mértékben különösen e mi megyénkben, s ez a kortesmirigy vagy kortesdüh. Ez előtt még a tisztújításokra, követválasztásokra használtuk a korteseket; s most már a közgyűlésekre is applicáljuk őket. Minden csapatnak van egy kis fejecskeje, vagy ugynevezett vezére, vagy hogy igazán fejezzük ki, hangamestere. (Species formosa, sed cerebro caret, non tamen superbia!) — Hogy más megyék is tanuljanak tőlünk, elmondom mint folyt gyűlésünk. Első nap az újoncz állítás vétetvén föl, a terem tele volt néppel, de rend mégis türhető volt. Másnap ugyan e tárgy folytatván már tömve volt a terem, s a zaj nagyobb, rend kisebb. Ijesztettek ugyan bennünket, hogy ha csendesen nem leszünk, szétoszlatták a gyűlést, de én bátorkodtam ezen kétkedni, mert erősen hittem, hogy a sok drága kortest nem azért hozattuk be, hogy azt re infecta szélnek bocsássuk. Hitem nem csalt. Még harmadik nap is e tárgy lett volna folytatandó. Kettőzött számu kortes, a terem rakva, még a kályhák teteje is, és a folyosók le egész a kapuig hemzsegték kortessel. Helyet fogván az elnökség, az „éljen“ kiáltás jó időt elvett. Ezután két szónok akarván beszélni — egyik fekete a másik fehér kakas — az egész terem egy zsinat-chaosszá vált. Egyik rész X-et kiáltott, másik Y-nt s ez így tartott egy álló óráig; csak a tollas tüvegeket láttuk a légben hadarázni, de hangot érteni csak akarni is képtelenség volt. — Kinek a Bábel népéről fogalma nem volt, s ezt látta, nyugtassa meg magát, hogy az eredetinek hübb másolatát soha és sehol nem találhatá. — Az ügyész fölszólításai egy kis csendet szültek, de csak kicsit ám! Ekkor ismét azon tanakodtunk, hogy miről tanakodjunk. Egy rész azt vitatá, hogy az elkezdett újoncz tárgyat kell már egyszer bevégezni, másik fél azt, hogy az halasztassék ismét más napra, és a vegyes házasságok vétessenek föl. Így mult el a drága idő, míg végre csakugyan végeztünk nagy zaj közt. Most a negyedik nap. Ekkor már jókor reggel hozzá láttunk a — talán a tanácskozáshoz? — nem! a csatázáshoz! A fekete kakasok kifurkósbotozták a teremből (mellynek azonban szentségét mi még sem pirulunk emlegetni) a fehéreket, bezaggatván vezérok fejét s néhányakat jól megagyalván, őket szétoszlatták, s diadalal, mintha Buda várát vették volna be, foglalák el a teremét. A fehérek elvonultak, a hova tudtak, biztosságot nem látva magoknak a terem szentségében, s hogy e nap a tanácskozás utjában mi nem állott, azt képzelné lehet, mert ellenmondásról csak álmodni sem lehetett. És így végeztünk sokat, sokat!! Hogy mit, azt más hitebben előfogja adni, én csak gyűlés fonalát vevém tollam alá, s így is hosszas vagyok.

Soha nyomorúbb, soha szánandóbb alakban nem tűnhet föl az ember, mint e gyűlésre összeverbuvált kortesekben szemléltető vala. Nagyobb részében az inség a daczos göggel s álmos mámorral párosulva, olly látványt nyújtott, melly a köszívet szánakozásra birta volna, meggondolva azt, hogy e nép mások által bábúl használtatik czélja kivitelére s hogy itt már a gyermek, kinek még iskola volna helye (ha olly nagylelkűek volnánk iskolákra fecsérelni a pénzt, mint a kortesekre) jó eleve kénytelen megtanulni a korhely életmódot, s itt hozzá szokván a dobzódáshoz, élete fogytáig bor koresolyává lesz s nemcsak szellemi jólétét pazérolja el, néhányak kedvteléseinek, hanem még az anyagit is sirba temeti, mert a henyéléshez hozzá szokván nemes ember létére, kinek még az urak is szorongatják kezeiket, „nemes barátom“ czímmel tisztelve őt, legnagyobb igája a munka, mit soha isten igazában nem is végez. Jobb volna bizony trágját teregetni addig otthon, míg itt dözsolunk.

A komoly tancskozásoknak akadály a kortes, mivel csak az időt vesztü idétlen larmájával. Alig szól valaki kettőt hármat fölkiált egy „helyes“ azt utána harsogja ezer torok jó darabig, csilapszik a zaj, folytatja beszédét; fölkiált egy „nem úgy van“, ezt utána harsogja ezer torok, fölkiált egy „halljuk“ utána ezer torok „halljuk“ „nem halljuk“ míg végre a drága idő elmúlik, s végeztünk — sokszor semmit. — Hát valamely ügy eldöntésére czélszerű mód-e a kortesség? Tagadom. Hogy fog az valami tárgyban itélni kinek itélő tehetsége nincs, sem fogalma a törvényről, sem értelme a dologhoz; az pedig épen gyávaság önmagunktól olyanokat vezetni oda, kiknek minden szót szájokba kell rágni: „most ezt mond, most azt kiáltd most ezt szorítsd.“ Mi örömd abban, hogy az a nép tele hörpöli magát

a haza javára s alkalmatlan közbe ordításával zavarja meg a kivántató csendet. Magunk állítjuk be a csendbontó népet s azon panaszkodunk, hogy nincs csend. Mondjunk le a kortesekről s lesz csend; akkor nem fogunk (mint hátom megett valaki szomszédjának súgva megjegyzé) önmagunk mintegy komédiát csinálni a gyűlésből, hanem azt a legjobb rendben végezni okos és lelkiismeretes tanácskozással. Lehet-e azt nemes gyülekezeten tartani, melly a megyei asztalokat, kalamárisokat darabokra furkósbotozza, a törvény-könyvet széttépi, az összetördelt széklábakkal verekedik? — S valjon a szegény adózó nép fogja-e az összetört szereket helyre állítani? — Jaj azon ügynek mit kortes határoz! Ha a torok győz, úgy 50 jó torku legényt az elnök köré állítottok vele 1000 ellen is megnyerek akármi ügyet, mert az 50 ficzkó úgy teli larmázza az elnök fülét, hogy más hang ugyan ahhoz nem férhet. Ha a szám győz, úgy az nyertes kinek több pénze volt több kortest beállítani. Ez olly honban, hol Mátyásnak akarunk emléket állítani, aligha állhat meg!! — Még egy említésre méltó! Harmadik nap, a folyosóján állván a megyeháznak több kortesek közt, egyszer néhány előkelő ur jött előtünk kereszttül, a terembe menendők. Egy kortes meglátván őket fölkiált: „éljen a kakas.“ Egyik ur hozzá fordul mondván: úgy van barátom: „éljen a hitünk!“ Eszó mint az ég dörgése a légben, úgy hangzott egyszerre a sokaság ajkain. Uraim! mi akar ebből lenni? minek fölszaggatni már hegedt sebeiket? nem elég volt-e már a vallási villongásokban hízalni kárörvendve vérengző kedélyünket? — Legyen büszke ki akar a XIXdik századra, én csak keseregni tudok rajta, inkább a közép századok sötét képét látva benne följulva.

△ Veszprém febr. 5kén. K. B. Igéretem szerint tudósítlak a több aggodalom, mint remény érzelmei közt várt, febr. első napi gyűlésről, s annak eredményeiről. Az egyik fél feszült iparral minden módokat megkisirtve készült. Pápan előleges tanácskozással gyűltek össze; hol elhatározzák a pesti, borsodi határozatok pártolását. Beparancsolák a rokon értelmű nemes helységek előjáróit. E synodusból kizárták volt főbíró Cs—s urat, mert mint mondák: e tárgyban az ellenféllel tart; ki ezen kizárást neheztelve irt az illető főnöknek, hogy ezt ezentul tenni ne merje; szavát adta hogy a gyűlésen szólni nem fog, mit megis tartott. — Januarius 31kén esti 5 óra után Veszprém-ben conferentia tartatott, mellynek azonban (meggyőződés szerint) nem volt más czélja, mint kitudni, millyen erővel bir egy bizonyos rész. Katholikusok igen kevesen jelentek meg; s világi csak az egyetlen K—csy ur nyilatkozott. K—ry kanonok ur szólalt föl először, s példátlan szelidséggel mondá el nézeteit. Utána szólt Sz—, Zs—, és H—r, A—s P. — H—r azt állítá, hogy ezen ügy forrása a rajna mellett fakadt. — A—s D—k beszédjéből habart elő valamit. Szólt még Ö—y protestans, K—y szolgabíró mint vegyes házasságban élő. Bezárta az egész Sz. G—lyi ur, ki a dolgot, egy H—r-nak adott törvényes praelectio után másnapra kívánta halasztani. — Febr. 1sőjén. A vegyes házassági levelek olvastattak föl először: köztök a borsodi fölírás. Alig hangzott el az olvasók utolsó hangja; föl szólt B—ssa M. thíró s egy pompásan kidolgozott, hasonlólag előadott beszéddel védi a pastorálékot. Illy beszédet barátom e megye teremében még soha nem hallottam, kivéve régiebb kedves szónokunkat K—csyt. Az elnök, hogy a beszéd hatását csökkentse, csinos beszédjét megdicsérte ugyan a szónoknak, de némi kis hatásosökentő észrevételeket is tett, mikre azonban B. nyomban megjegyzé, hogy e hely nem leczkézés helye, s ő a dícséreteket hallani nem jött ide. Sz—y I. a dolog meritumához csak annyit mondott, hogy azon kérdést kellene eldönteni: van-e az egyháznak önálló hatalma? Ez véleményem szerint nem igen volt helyén, mert midőn bizonyos tárgyhoz olly sokan készültek szólni, mint jelenben, bizonytalannal nem czélszerű fölállani, a dolog meritumához keveset, úgy szólva semmit nem mondani, és a későbbi szótást föntartani. K—csy, az igazságnak eme rendíthetetlen bajnoka, mint mindenkor, úgy most is lelkesen szólt; s kifejté okait, mellyeknél fogva hódol a pastorálékknak, országgyűlésre szavaz. Zs—s sérelmet lát, s a pesti határozatot pártolja; szavaiban sok rejtett epe, de semmi sértés, beszédjében semmi új, azért nem is jegyzék föl belőle. M—. szinte sérelmet lát, minthogy a Clerus új eljárást kezd gyakorolni. Fölírást kér, mást semmit. H—r (idősb) szokott hangon s modorban beszélt. Pártolja a pesti határozatot, K—csy „ő megvallja, hogy buzgó katolikus, s hitét egy pillanatra is meg nem tagadja soha; és épen nem irigyli H—r urnak azon gyönyörűségét, hogy a katolikus főpapokat bilincsben lássa.“ E hangnyomás, e lelkes buzgóság varázserővel hatott mindnyájunkra, s olly irtóztató „éljen“ hangzott, hogy hasonló még soha nem hallottam. H—r ismét szólni akar; de lekiáltoztatik. J—. (ifjabb) fejtegeti van-e sérelem? kinek? stb. egy igen jelesen kidolgozott törvényes szempontú beszéddel nyilatkozik a pastorálék mellett,

K—ry ig
a confere
sági dolg
miután H
volt, de
J—. (id
jegyzend
engedék
jezéséért
plombul.
gessé tet
is a quid
dom, ann
ezen szó
az ügyet.
a kereszt
lényegél
beleavatk
jött, hog
mentumol
bános mu
elnök lát
deket, a
megy ki:
deletet a
jűk ő föl
meg, a p
a főnálló
áltással
tőztató t
is megjö
Pápa
élete néh
pápai ref.
karitás ne
tiszt. püsp
Elragadó é
melly okta
dományaib
tanítványin
nek „Miss
ra készítv
temei bold
a keleti vo
felé fekszi
ez érdemd
folytathat
nem gyűjt
gyengülte
tosítvák a
zetésökből
ni akarnak
nál kevést
nének az
tanítók er
minden né
nyugpénzi
B
egy leve
tatnak. I
ban, esa
hó 20kér
az egész
rend, ur
zonyos s
(H
kola feláll
elválasztá
latait foly
alatt megk
szüfetei kö
tárnoknak
drét, Dob
10-kén bá
a pesti jog
tettek, de
mennyire
polgári ca
ispan jan.
Várkony
összeirva
352 zsidó
10, külv
czt ad, s
n es ur,
érdemet s
mára osko
tik neki.
megye ne

K—ry igen jelesen belevágva a dolog meritumába, H—rt tegnap a conferentiába tett azon nyilatkozásáért, hogy a vegyes házassági dolgok forrása Rajna mellett fakadt, rágalomról vádolja; s miután H—r zavarosbúl merített, ő majd tisztábul merit. (Zugás volt, de K—y zavarodás nélkül folytató, s végzé beszédét.)— J— (idősb) szinte a pastorálék mellett nyilatkozott. Megjegyzendő, hogy K—y után H—r akart szólni, de ismét nem engedék. B—cs nyíltan és nyersen vágja meg H—rt azon kifejezéséért, hogy a kath. clerusa vegyes házasságokat kitesztja a templombul. S— Ezen urnak jobb lett volna nem szólni; mert neveltségessé tette az ügyet, s így fölszabadítá az utána föllépett szónokot is a quidlibet audendi elvre. Mit beszélt, tulajdonkép nem is tudom, annyit tudok, hogy a pastorálék mellett nyilatkozott. S—ny ezen szónok volt a legveszedelmesebb; mert neveltségessé tette az ügyet. Vitatkozásainak főpontja voltak: az egyház nem tiltja a keresztényekkel vegyes házasságokat; az áldás a házasság lényegéhez tartozik; a világi hatalom rendelkeztetett egyháziakról, beleavatkozott, s így van joga; — az új rendelet, ha Romából jött, hogy jöhetett be? placetum mellett, vagy nélkül? — Argumentumokat a conciliumokbul, Pápáktul, még Pongrácz ősi plebános munkájából is hozott föl. — Alig végzé beszédét S—ny, s az elnök látván az ingerültséget, egyességre akar lépni, s kéri a Rendeket, állapodniuk meg főjegyző ur nyilatkozatában, mi oda megy ki: rendeltessék fölrás olly értelemben, hogy az új rendeletet az 1791. 26-al megegyeztetni nem tudjuk; s azért kérjük ő fölségét, hogy e sérelemből eredt aggodalmat szüntesse meg, a pastorálékat semmisítse meg; s addig, ha eset lenne, a főálló törvényeket teljesíteni tudják, s akarják is. Közfölkialtással elfogadtatott. Évvel megegyedni nem lehet; de olly irtoztató tömeget kifogott volna legyőzni. A duplex beneficiumról is megjött a zalai levél, de itt viszhangra nem talált.

Pápa télutó 15. Folyó esztendei télutó 1-jén szenderült ált a más életre néhai tiszti, tudós Sebestyén István ur, az egyházi tudományoknak a pápai ref. főiskolában 20 évig volt érdemdús professora. A gyászos eltarítás nevezetes ünnepélyvel ment végbe, szónokolván a boldogult fölött főtiszt. püspök Tóth Ferencz, s a boldogult utódja nagyfőnök. Székely Béla urak. Elragadó ékesszólással emelék ki ez utóbbi az elhunytak azon átható jellemét, mely oktatásban ha nem egyetlen, de legfőbb kiváncsolom, t. i. hogy ő szaktudományában a folyvást haladó korral haladt mind végig, mitől számos hálás tanítványin kívül részint nyomtatott részint kéziratban levő munkái, millyenek „Missiologiája“ „Apologeticusa“ „Keresztény Hittana (melly nyomtatásra készítve még a censura alól nem került ki)“ stb. bizonyoságot tesznek. Temei boldogult tisztársa nagyfőnök. Márton István ur mellé tetettek, egészen a keleti vonalban, úgy hogy a philosophus kelet, a theologus pedig nyugot felé fekszik. Áldás poraira! Alkalmilag szabad legyen megemlítnünk, hogy ez érdemdús férjfu az utolsó 3 évben teljes elgyengülése miatt hivatalát nem folytathatta, s így, ha néhány jövedelmezőbb hivatalaiban némi pénz-alapot nem gyűjt, tán végső inségre jutand. A protestáns lelkesek, ha végkép elgyengültek, csekély fizetéssel segédet tarthatnak maguk mellett, s így biztosítvák az éhel halástól; de nem a főiskolai professorok, kik ha parányi fizetésükből élni s hivatalaik korszerűleg folytathatására könyvet is szerezni akarnak, megköszönhetik, ha adósságot nem hagynak maradékaikra, annál kevésbbé olly birtokot, mely mellett leverő aggodalmak nélkül nézhetnek az öregség — a csak fogyasztás napjaira. Ha valaki, bizonyval olly főtanítók érdemelnek azt meg, hogy e főtiszteletü superintendencia, mely minden nemes minden egyszerű vállalatnak olly buzgó pártolója, azoknak nyugpénzi tőkéjéről gondoskodni kegyeskednek.

Bicskerül (Fehér megyében) szinte kaptunk febr. 5-kérül egy levelet, melyben a szánkázás és farsangolás örömei rajzolatnak. Illyesek terjedelmes közlésre hely nem lévén lapjainkban, csak azt véltük kiemelendőnek, hogy a bicskerül bálban f. hó 20-kén egy tabajdi pajkos legény, kinek nevét elhallgatjuk, az egész közönséget fölháborgatá, — s nem utasított ki! A rend, uraim, és a szelid erkölcsök nagy jók az életben, de bizonyos szilárd kezelést is kívánnak.

(Hírlapi érdekességek.) A Jelenkor szerint „A pesti ref. főiskola felállítására tárgyában egyházközségek kiküldött választmány, miután az elválasztást minden tag elfogadta, magát alakultnak nyilatkozatván: munkálatait folyó hónap 15-kén, Pesten, gróf Teleki Sámuel ő méltósága elnöksége alatt megkezdette; s e napon és febr. 17-kén tartott ülésiben egyéb előkészületei közt, mellyeket később közlendünk, titkos szavazattal ideigleni pénztárnoknak Hkey Sándort, ellenőrnek Ensel Sándort, jegyzőknek Bajkay Endrét, Dobos Jánost és Fényes Eleket nevezte ki.“ Az egri jogászok télutó 10-kén bált adtak a casino nagy teremében, mely fényesen volt díszítve. Ha a pesti jogászok pompás bálukból az izraelitákat kizárják, nevezetes dolgot tettek, de midőn az egriek a polgári rendet is kitaláltak, azzal bebizonyították, mennyire hat keblök mélyére s fejük közepe felé a jog szelleme. S a mi több, polgári casinóban mulatoztak. Temesvárott Laczkovics János volt másod alispán jan. 15-kén lemondá váltó törvényszéki ülnöki hivataláról, helyébe Várkonyi Ádám főjegyző neveztetett ki. Temesvárott 17,269 lélek van összeírva, 9988 r. kath. 161 gör. kath.; 5990 n. e. g.; 299 evang.; 79 ref.; 352 zsidó. Az ottani casino részvénye 15 p. for. helyett a városiakra nézve 10, külvárosiakra 8, másokra 6 p. forintra csökkentették. Temesv. 59 újonczot ad, 22-öt kőborlókbul szede össze, 37 állítand. — Mocsáry Diene s ur, ev. egyházi ügyelő, a Nógrád nagyfalui fiók egyháznál nagy érdemet szerze magának, főleg ő eszközölvén hogy a szegény lakosság számára iskola álljon föl, hol a gyermekek nevelést kapjanak. Köszönet mondatik neki. Mig Egerben türelmetlenség volt a polgári rend iránt, addig Ungmegye nemessége, az előítéleteket sárba tapodva, elhatározá, hogy casinója

a zsidók számára is nyitva áll. — A P. Hírlapban a mészárosceh a nagyadó ellen nyilatkozik, mondva, hogy jó hust ad, és kinekinek szabad azt nyomban megmérni hogy, ha kevesebb, megtoldassék. A bécsi rendszert is ohajtani nyilatkozik a czéh. Aradrul írják, hogy ámbár casinója megszűnt, de van hangászfiskolája, takarékpénztára, víví intézete s jelenleg olvasó társasága szerveződik. A krasznai közgyűlés zajosan folytatott, a volt helyettes kir. pénztárnok a 4 hivatalra kijelöltek közt kénytelenségből kitöröltetett (a rendek kívánatára az elnök által), azután 554 szó által Kabos József lett alispán s azonnal fölesketék, Geneszy Ign. 488 szóval kir. pénztárnok, Orbán P. főjegyző, Ince K. aljegyző. Pápán két násznép találkozott s puskával köszönetet egymást, azonban az egyik völegény a másikat véres arczává lötte s aligha szemvilágátul meg nem fosztá. A miskolci papválasztás zajosan ment végbe, a nép Balog Sámuel akará, az előjáróság más valakit. E mellett a tanuló ifjuság nyilatkozott s nyílt vitára kerüle a dolog. A nép azonban kivíta jogát: választani oktatóját, kit fizetve tartand. A butlerféle stipendiumra egy valaki pezsgőzés által szerze meg ugyan ott a szükséges pártolást, nyilván, szerencsésen (!). Deák Ferencz sz. fehérvári polgárrá választatott! A Hírnök szerint Verőce megyében egy 18 évű ifju elvágatá jobb keze mutató úját éretlen öcsese által, hogy az újonczok közé ne jusson, egy házas ember pedig, agolyó általi haláltul félve, fölakasztá magát.

Az Erd. Hétilap szerint Erdély minden részeiben nagy vala e februáriusban a hó Felső Tömösön át kocsik nem is közlekedhetnek oláhországgal, csak lóháton lehet utazni. Az erdélyi oldalon 400 embert fogadtak, s ugyan annyit az oláhok is hogy Predijal és Praova felé utat nyissanak. Brassóban csupa bál és újra bál, hogy a fejek szinte szédelegnek belé. Moldvában 11 és 16-dika között szörnyű hideg és zivatar vala, mellynek következtében a farkasok farkastul kezdtek dulogni; a többek közt Szulicza vidékén egy esendörkatonát nőtül, gyermekestül és szájába fogott egy lovával együtt fölaltak a farkasok. Sok ember megfagyott Bottosán és Jászvásár körött.

(A dunántúli ref. egyházkör főiskolája ügyében.) — A „Társalkodó“ f. é. 8. száma alatt Csongornak, ki — úgy látszik — a r. komáromi ref. ekklesiának az egyházkerületi főiskola ügyében teljes bizonyosa, egy pár igen fontos szó sikamlott ki tollán, melly — véleményem szerint az illető egyházkerület figyelmét különösen megérdemli. A szavak ezek: „fölemelem én — ha kell, újra meg újra szavam, míg e szó közigazsággá nem érik, mellyen egy a pápáinál minden tekintetben rendszeres... főiskola alapuljon.“ Rendszeres? igen?... s ki alkotta a pápai főiskola jelen rendszerét? tán a pápai ekklesia? Épen nem, hanem a superintendencia maga, dologhoz értő férfiak befolyásával. S ha ezen pápai főiskola Komáromba tétetnék által: ott rendszeres leendene? Ki fogná ezen főiskola rendszerét változtatni? Bizonyosan ott is az, kinek ehhez joga van, u. m. a superintendencia. De hisz e változtatást — ha szükségesnek látja — Pápán is megteheti: mit tesz hát az, hogy a Komáromba átteendő főiskola a pápáinál minden tekintetben rendszeres leend? Egyebet nem tehet, minthogy a komáromi ekklesia majd más rendszerbe ütné a superintendencia főiskoláját... Lássá az ember!... Méltányos köszönet nekem r. komáromi ref. egyház azon hő buzgalmadért, mellyel a superintendencia főiskoláját nevezetes ajánlataiddal igyekszel kebledbe szállítani: hanem — a mennyire e superintendencia nemes szellemét ismerem — úgy hiszem, illy áron, száz annyira rugó áldozatok által sem fogja iskoláját megmozdítani; — te anyagi nyereséget ajánlasz szellemi veszteségért... igen is szellemi veszteségért! Mert ha a tanításrendszer alakítása egy komáromi vagy akármely ekklesia kezébe adatik; többet mondok, ha abba csak parányival is nagyobb befolyás engedtetik a helybeli mint akármely ekklesiának a superintendenciában: akkor oda esünk, hol jelenleg néhány evangelica iskolánk állanak, egy convent-hatalom képződik a superintendencia hatalmának ellenében, az fog ezen uralkodni, s hogy az az iskolára nézve soha olly észszerű rendelkezéseket nem tehetend, mint ez: azt mutogatni sem kell. Azért Cs...nak azon fenyegetőzése, hogy majd a komáromi ekklesia a pápai főiskolát rendszeresbbé teendene, ismerők vagy dologhoz értők előtt minden tekintetben neveltségessé. De meg kell jegyezni, hogy Komárom a fejtelenségre, a superintendenciával újahuzásra nagy hajlamokkal bír, mint ennek nem régiben a nevezetes példáját adá, valamint azt is, hogy a komáromi ekklesiának a főiskola rendszerezésébe avatkozni vágya, nem csupán Csongor hanem több tagoknak is kedvencz hitök, kik a superintendencia főiskolájának majd egész tudós arczával leendő kormányzásán már előre egész élvel függenek, mi állításunkra, ha kívántatnék, adatokkal is szívesen szolgálhatnánk. Főiskolája helyéről mit végezend a superintendencia; nem tudom; de azt, valamint ohajtom: úgy erősen hiszem is, hogy ha azt Komáromba álltetni rendelték, ezt csak azon multhatatlan föltétel alatt fogja tenni, ha azon pozitív ajánlatok mellé, mellyek az említett Társalkodóban olvashatók, még egy negatív ajánlatot kapcsoland a komáromi ref. egyház, ugymint, hogy a superintendencia főiskolájának sem külső sem belső kormányzásába, rendszerezésébe soha avatkozni nem fog, s mondhatom, ez a tudva levő 190,000 vfor. s 10,000 téglánál üdvösebb ajánlat leend....

Pest febr. 19. a Józsefvárosban tavaszatezában (Frühlings Feldgasse) egy 17 évű leány szerencsésül szerelem miatt, reggeli 7 és 8 óra közt vitriol olajt ivott és így végzé életét.

Külföld.

Egyveleg. M. Leod folyvást fogva van Washingtonban. Az amerikaiak azt mondják Van Burenül hogy igen hunyáskodott a brit oroszán előtt, Harrisonul remélik, hogy keményebben fog beszélni. Egy Fillmore nevű ur azt kívánja: ha rábizonyodik hogy M. Leod oka volt a gözös elégetésének, akasztassék föl! (Oh szép Amerika!) Londonban is az irói tulajdonul akarnak törvényt hozni. Ez ellen Macaulay azt mondá: a javasolt törvény 1) nem annyira az irót gazdagítja mint a könyvárost, ki rendszeren a munkákat megveszi 2) ha a szabadíték sok évre terjed ki, a könyvet drágítja s többet árt a közönségnek, mint használ az iró családnak. A bill 45 szóval 38 ellen elvetették. — Télutó 8-kán M. Leod ügye forga föl Anglia országgyűlésén. Lord Stanley adá elő az egész ügyet s kérdé Palmerstont,

nem akarná e a fölvilágosító actákat előterjeszteni. L. Palmerston kényesnek mondá a dolgot, mint ezt tenni lehetne. — Agyülésben elájult és lerogyott Wellington herceg majd egészen fölödött. — A Temps szerint a francia minisiterium bomló felben van. A parlament a közszen bevitelét harminczadozza. Látszik, a francziák nem akarnak versenyezni iparezzikkekben, mert drágává teszik a köszenet, melly a gyárak tápláléka, s így drágítják a készitést és magát a készitményt is. Az angol köszenre legnagyobb százalék a hujózást gátolák. Valé marsal búcsuja Afrikától érzékeny vala. Az egész sereg sajnálta őt. Lamoriciere szerencés harcmenetet tartá a Garraba törzsök ellen. Győzelme 300 holt arabban állá; 1500 ökröt, 3000 juhót stb. hozá magával. — Német alföldön másodsor fagytak be e folyók és esatoruák. Olaszon szép ege január végén oroszthonivá akara változni. Az apeniukban itt ott 12 lábnyi hó vala. Anconából Romába 9 napig ment (24 állomásnyira) a gyors kocsi. Heidelbergben egy bizonyos Wild nevű ifju párbajban agyon lövették egy holsteini diáktul. Az árva Wild atyja szinte agyonszurá párbajban kedves barátját Daudistelt. — Poroszthon és Holland között a kereskedési szerződés hihetőleg meg fog újítani, a poroszok kívánják hogy minél rövidebb időre. Bronbergből írják, hogy a gabonaár jó magas s a termesztők meg vannak elégedve, a mezőgazdaság javittatik. — Az oláhországi összeesküvők terve volt: directoriumot állítani föl s köz oláh köztársaságot kiáltani ki Új Románia név alatt A francia-orosz szövetség híre Stambulig is elhatott, hol nem hiszik ugyan, de a két kérdéses követ barátságos lábra állá egymással. Kabul angol czikkkel van elárasztva, mellyek sokkal jobbák és olesőbbák mint az ottan volt oroszaké. Az angolok a bortermesztést is emelni remélik itten. — Az angol-chinai viszonyok függőben vannak. Elliot nem annyira pusztítani, mint szerződni akar. Szándéka a megkezdeti barátság színe alatt a szükséges theát bevasárlani s azután végezni teljesen Chinával. —

A madridi követváltásokról nagy érdeklenség mutatkozik. Valadolóiban Zurbano tábornok pénzt kére bevonuló katonái számára. Az intendans megmutatá neki az üres pénztárat. Ekkor a hadiak erőszakoskodtak s a város nagyon fölmerült. A republicát is életék. A madridi udvari újság hoszú czikkben kel ki a republica ellen s talán épen az által vágja maga alatt a fát. Szilárd, igazságos kormányzat leginkább biztost a csere

Arany; ezüst emlék-pénzek,

és

Pakfong áruk jelentménye.

Frank Ferencz

Cs. kir. Pakfong-érez-árúk raktára Bécsből,
alsó Brauner utcában 1133. szám slatt

ajánlja magát a nm. fő nemességnek és a t. cz. közönségnek készitményeivel. — Bódéja vagyon Pesten az új piacon a bécsi utcában, Debreczenben a nagy bécsi fő utcában, és Aradon a fő piacon.

Ujonan megjelent a t. physicus urak részökre: Electometerek 3—4 p. frtyin, és egy örök mozgony (perpetuum mobile) physikai módon elkészítve; továbbá újabb megjavított fürdő készületek Düchteltül Bécsben 20 p. f.; ruhakéfék, hajfonó- és zsebbeli fésük, angol mosdó edények s szükséges pipereasztalok mindennemű étek- s asztalralalók, kávégépek, kannák, nádméztartók és porzók, s több e félek; főzőgépek vadászat kedvellőknek 12 p. frton: mindennemű gyertyatartók, olaj- és borított függő lámpák, gyujtó és füstölő masinák, rajzeszközök, mindennemű egyházi szerek ezüstből, nem különben gyógyszereszeknek legújabb divatú holmik, fejr- és aranyzott kardok uraságoknak, valódi arany és ezüst övek, nem különben hamis plaszbul, fekete selyem- és szíjbul; dobos- és portásbotok, vadászkések és övek. Ugy szinte egy kész tár vagyon új francia üvegbul; — negyed órák nyitott képpel pakfongbul, úti és képrórák zenével; egyszersmind zenézetek kaphatók 22 p. frton Olbrichttül Bécsből. Mindennemű lószerszámok rezei kaphatók szíjgyártó mester Oláh A. urnál Pesten báró Brudern házában, és Budán ráczvárosban a fő utcában Dschler György szíjgyártó

dühétül. — Leopold belga király átutazott Angliába a királyi keresztelőre. Lord Stanley kétkedni látszik hogy az elfogott Mac Leod ugyanazon személy a Carolina gőzös elégetésében részt vett M. Leoddal. Anglia ellene szolt Persiának Herat elfoglalva tartására nézve. Az angol szegény-törvényi választmány további 10 évre kapott főhatalmazást 201 szóval 54 ellen. — A Times szerint Franciaország köv pontok mellett ajálkózik a négyes szövetségbe állani 1) ha a bosporus minden hadi hajók előtt esukva lesz; 2) ha Mehemed Ali örökösen kapjameg Mizrét (Egyiptust); 3) ha kezesseg adatik a szyriai keresztények sorsanak megjavításául. Londonban egyre nem hisznek a harcra készülő, kivált hadi hajókon erősen dolgozó francziáknak. Azt vélik, Páris várai sietetni fogják a republica kikiáltását. — (Temp) De la Renaudiere báróné elfogták, mert a la France ügyébe keveredett. — Az angol hadi hajók egy része már elhagyá Marmarizzát, Maltába vitorláza. — Quinet egy füzetkét bocsa tá közre: „Avertissement a u p'ays“, mellyben demokratai elveket fejteget és ajál a francziáknak. Az legfuresább a dologban, hogy maga legkevesebb sem democrata s ugy tesz Lyonban, mint a többi gazdagok, kik a kézmunkás osztályt ugy nyomják a mint lehet. — Romában t. u. 6-kán a pápa koronázási évünnepe tartaték a sixtinusi kápolnában. A szegények között sok pénz osztatott ki. A curia most a porosz, orosz és magyar ügyekkel foglalatoskodik. Remény van hogy Lovnovics püspök ur jó sükerrel munkálkodik és békeolajjal térend vissza. Bernbe megérkezett az austriai jegyzék. Fölséges királyunk protestál az aargai kolostorok eltörlése ellen mert elődei alapíták a Muri kolostort, és donáltak a többiekhez. — Oldenburg közelén a Huntegátja átszakadt és így a táj elöntetett. Hihető patkányok lyukaszták át a gátot. A házakba 4 lábnyi víz hatott. Bremen körött a faluk még roszaabbul öntettek el, mellyeknek a sok jég miatt alig leheté segítséget vinni. Berlinitől Hamburgig vasutat akarnak húzni az Elbe jobb partján; alapítókéje előlegesen 10 millió tallerra becsültették. Mondják hogy a berlini s hamburgi nagykereskedő házak már is fedezék e tömeget! A poseni nagy hercegségben országgyűlés lesz; a követek megválaszták. A rendek közül sok heves tengyel választaték. Úra 20 fok hideg van s következőleg sok a kenyértelen tolvaj, rabló. A dán hajószereg 80 hajóbul áll, 6 sorhajóbul. — Oroszthonban Weschniakoff új tüzelőszert talála föl, melly a gőzhajókon kevesebb helyet foglal el mint a legjobb angol köszen, nagyobb meleget fejt ki s gyorsabbá teszi a hajót. Ezt Carbolein-nek nevezék el. Már is szövetezők angol francia s amerikai gépezetekkel, kik 14 év alatt a fészta haszon egy harmadát neki adandják. Ez iszonyú sokra rug föl; egy hajónál = 12 millió, fölsztea 3-al = 4 millió rubel.

mester urnál. Végre nagy társesületek számukra étekedények is kölcsönöztenek, de mellynek csak Bécsből rendeltethetők.

Mint hogy nyereségyvadászok az (az ezüsthöz állandóan hasonló maradandó) érczet, melly semmikép az egészségre ártalmasan nem hat, meghamisítják, a raktár fölszöllittatott a megismertető jegyek közössé teendésére. Valódi Pakfong ezüstösítve üines, nyulékony, tehát könnyen hajlik a nélkül hogy törnék; az álpakfong ellenben töredékény és mihelyt az ezüstelés lekopik, barnásveres vagy világos sárgarézsztintivé lesz. A valódi legjobban tisztítható, ha finom fahamuval dörgöltetik, akkor az ezüsthöz tökélyesen hasonló marad. Fő figyelmet kíván a külső jegy, mellyben ezen szavak: „Pakfong-Frank“ szembetűnőleg reá nyomva vannak.

Kegyes megkerestetés reményével élvén, mindenkor legfőbb iparom leszen hazámnak több évi bizodalma, valódi árukkal és szerény szolgálattal magam mindinkább érdemesitendni.

Frank Ferencz

Minekutánna ismeretes tagosztályi pályairatom előfizetési határidője martius 21kén bekövetkezik, a pesti józsefnapi vásár pedig kedvező alkalmat nyújt az előfizetési sommáknak pesti könyv-kereskedő Hartleben Adolf urhoz főküldésére; mély tisztelettel figyelmeztetem ezen körülményre mind az előfizetni akaró nagytekintetű közönséget, mind az előfizetést gyujtó teljes című urakat. Balásházy János a. m. t. t. rendes tagja.

Figyelmeztetjük a t. cz. olvasó közönséget némelly kérdezősködések következesében, hogy

VILÁG politikai és ISMERTETŐ

gazdasági lapjainkra 2 frt 30 kr. pengővel apr. elsejétül kezdendő évnegyedre is elfogadjuk az előfizetést Pesten a szerkesztő hivatalban (hatvani utca, fekete Elefánt, 2dik emelet) és minden cs. kir. posta-hivatal által.

Válasz a N. Surányi mómalmi részvény-társaság részéről.

Több hirlapban óvás hirdettetett: hogy Czilchert Károly és Vagner József urak, mint a Surányi mómalmak haszonbérloí, gróf Károlyi Lajos malmal cimzetével élnek. Ezen óvás névalírás nélkül jelent meg, csak a Jelenkorhoz csatolt Értesítöbul olvastuk: „Dr Vállas Antal mint mélt. gróf Károlyi Lajos titoknok.“ — A mélt. gróf, a mint ezt az alólirt értette, jelenleg külföldön vagyon. — A válasz következő: Mélt. gr. Károlyi Lajos ur, N. Surányi malmait nem e gyedül Wagner József urnak s az alólirtnak adta haszonbérbe, sőt inkább a haszonbéri szerződés 3dik §-ának szavai szerint általunk átruházta annyi egyénre, a mennyire ezt czélszerűnek vélendjük, legyeñ ez akár részvények, akár Cessiók stb. utján. Ennélfogva azonnal is alakult egy részvény-társaság, mellybul Wagner József ur már szinte ki is lépett, részvényét egy más tagnak engedvén által. — A haszonbéri szerződés 19dik §-a pedig így szól: „a malom tovább is mélt. gr. Károlyi Lajos mómalma cimét viselendi, a nélkül, hogy a mélt. gr. legkisebb felelőséget is vállalna magára a haszonbérlo urak e cimzetéért s munkalodásiért.“ — Nem képzelte e cimzet állapításánál a szerződö felek egyike sem, hogy általa, bár kinek jogai is veszélyeztessenek, mert hazánk régi törvényei szerint, a kik csak olly kötelezésért kezeskedik, mellyt maga irt alá, vagy mellyre más világoosan fölhatalmazott; az újabb törvények pedig ezen általános jogi eszmének ellen nem mondottak, sőt azt több helyen félre magyarázhatlanul megerősítették. (Lásd a többi közt 1840dik 16dik t. cz. 48. §.) — A társaság soha a mélt. gróf nevére és hitelére adóságot nem tett, s bár ki eránt pénzbeli vagy hitelbeli kötelességeit mindenkor pontosan teljesítette; ki ellenkezőt birna bebizonyítani, annak ezennel teljes elégtételen kívül, minden egyes esetért 100 aranyat kötelez, s ezt nem fitogtatásbul, mire sem kedve sem oka, hanem hitelbeli állításainak tettleges bizonyoságaul. — Egyébiránt ha a mélt. gróf tulajdonos, önmaga valódilag kívánja a fenn kinevezett cimzetet változtatni, a részvény-társaság kész folyó évi május 1ső napjáig, a haszonbéri szerződés ebbeli változtatása eránt magány uton egyezkedni.

mélt. gr. Károlyi Lajos mómalma részéről

Czilchert Károly s. k.

PE

Szom

Politikai, művészeti, folyóiratok, tudományos, irodalmi, literatúrát, életet, kétszer jelen meg.

Öcs vatalra M toztatott és harmi bni harm gáló hiva be (brass lenör, ug harmincz

Haz napra job képes le jában ne egyre fo Ameriká és tartom a közvéle ten a nép ban, hog különben szükség mély, ha seknek v könnyen siralmas sé teszi re mind e taim, leg nyelvü n rel nevel kel ajánl zet hő ol szabatek gasabb k mennyivö vünket a legalább a felső v volnánk gyék lak tárok fel ezok, ho dunk bes gosan lá ország kedett fá hát midő paptul, h rosodás buzgólko nek mint ton vette oskolai t beállítás s megva magyaro maga-ki (K koruság kezik, m midőn bü bályt írj lyanokk ni. Itt va vedelme élete fog az orszá